

KARTA PRACY · L1

Świat naczyń połączonych

Dział VII · wymaganie P1 · „Jak my wpływamy na świat i jak świat wpływa na nas?”

WARIANT: BAZOWY

Imię i nazwisko: Klasa: Data:

Twój cel

- Rozpoznaję cztery rodzaje zależności Polski od świata i podaję przykład z danymi.
- Wskazuję przyczynę i skutek zależności oraz łączę ją z moim życiem (glokalność).

Jak pracujecie: w grupie opracowujecie JEDNĄ stację, potem słuchacie pozostałych i uzupełniacie notatki.

Stacja 1 · Handel — od kogo kupujemy i komu sprzedajemy

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Eksport Polski (2025): Niemcy **27%**, Czechy 6,2%, Francja 6,1%; do UE 75,2%. *(dane 2025/2026)*
- Import Polski (2025): Niemcy **19%**, Chiny **15,8%**, USA 4,8%. *(dane 2025/2026)*
- Bilans 2025: deficyt -21,4 mld zł (w 2024 nadwyżka). *(GUS, 2025)*

Rodzaj zależności:

Przyczyna (w tym historyczna):

Skutek:

U mnie w życiu (glokalność):

Stacja 2 · Energia — skąd bierzemy prąd i paliwo

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Zależność importowa energetyczna: **29% (2014) → 45% (2023)**. *(dane 2025/2026)*
- Ropa: ~98% importu; gaz: 82%; rosyjski gaz i węgiel wyeliminowane do końca 2024. Koszt importu surowców 2025: 104 mld zł.
- OZE w energii elektrycznej (2025): **31,4% (54,75 TWh)**; węgiel 52,2% (z 56,2% w 2024). *(Forum Energii)*
(dane 2025/2026)

Rodzaj zależności:

Przyczyna (w tym historyczna):

Skutek:

U mnie w życiu (glokalność):

Stacja 3 · Ludzie i praca — zależności w obie strony

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Cudzoziemcy w Polsce (koniec 2025): **~2,3 mln (~6% mieszkańców)**, Ukraińcy 73% (~1,68 mln). Pracujący: 1 141,1 tys. (XII 2025, +7,2% r/r). *(dane 2025/2026)*
- Emigracja Polaków (koniec 2024): **~1,499 mln** (UK 415 tys., Niemcy 407 tys.). *(GUS)*
- Uchodźcy z Ukrainy: ok. 2,7% PKB Polski (2024). *(GUS / UNHCR / Deloitte) (dane 2025/2026)*

Rodzaj zależności:

Przyczyna (w tym historyczna):

Skutek:

U mnie w życiu (glokalność):

Stacja 4 · Łańcuch dostaw — kto płaci prawdziwą cenę

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Kakao: Wybrzeże Kości Słoniowej **~45%** globalnej podaży. Rolnik: ~37% płacy godnej (0,78 USD/dzień wobec 2,51 USD). Praca dzieci: >1,56 mln (WKS + Ghana). *(Fairtrade International)*
- Kobalt (smartfon): DR Kongo **>70%** produkcji; ~35–40 tys. dzieci; ~1–2 USD/dzień. *(raporty NGO)*
- Odpowiedź: odpowiedzialna konsumpcja (SDG 12) — certyfikaty, ograniczanie marnotrawstwa.

Rodzaj zależności:

Przyczyna (w tym historyczna):

Skutek:

U mnie w życiu (glokalność):

Mapa zależności — uzupełnij

Do każdego wymiaru wpisz jeden konkretny przykład z danymi.

	HANDEL wpisz 1 przykład	
ŁAŃCUCH DOSTAW wpisz 1 przykład	POLSKA	ENERGIA wpisz 1 przykład
	LUDZIE I PRACA wpisz 1 przykład	

Wyjściówka

1. Wypisz dwie zależności Polski od świata; dla jednej podaj przyczynę i skutek.

2. Wskaż jedną rzecz z Twojego życia, która zależy od świata — i wyjaśnij jak.

3. Podaj jedną liczbę z lekcji, którą warto zweryfikować, i napisz gdzie to sprawdzisz.

[QR] Źródła danych do samodzielnej weryfikacji — zeskanuj kod (do wstawienia).